

Вплив температури підкладки на структурні характеристики плівок MgO, отриманих методом спреї-піролізу

Ткаченко Д.О., студент; Д'яченко О.В., аспірант;
Опанасюк Н.М., доцент
Сумський державний університет, м. Суми

Оксид магнію – широкозонний напівпровідник, який завдяки своїм фізико-хімічним властивостям має широке практичне застосування. Його використовують як хімічно стабільний буферний шар для вирощування високотемпературних надпровідників і фєроелектричних матеріалів, як діелектричний шар у плазмових панелях та ін. Крім того сполука знайшла застосування як просвітлюючий шар сонячних фотоперетворювачів, матеріал затворів МОП-транзисторів тощо.

Плівки оксиду магнію були отримані на скляних підкладках методом спреї-піролізу. Як прекурсор використовувався розчин хлориду магнію ($MgCl_2 \cdot 6H_2O$) в дистильованій воді з концентрацією 0,2 М. Синтез шарів проводилось в діапазоні температур підкладки в інтервалі від $T_s = 640$ К до 690 К з кроком 10 К. Швидкість розпилення дорівнювала 5 мл/хв. Структурні дослідження плівок були виконані на рентгенодифрактометрі ДРОН 4-07 у K_α випромінюванні мідного анода. Знімання проводилось у діапазоні кутів 2θ від 20° до 80° , де 2θ – брегівський кут.

В результаті досліджень було встановлено, що отримані плівки були однофазними та містили кубічну фазу MgO. Були розраховані значення сталих кристалічної ґратки матеріалу ($a = 0,4215-0,4227$ нм). Виявлено тенденцію до деякого збільшення a в інтервалі температур $T_s = 640-660$ К, з наступним зниженням значень сталої ґратки при більших температурах.

Встановлено, що розмір областей когерентного розсіювання (ОКР) та рівень мікрореформацій у напрямі перпендикулярному кристалографічній площині (111) складав $L \sim 16,2-42,8$ нм та $\varepsilon \sim (1,89-4,35) \cdot 10^{-3}$ відповідно. За величиною мікрореформацій ν та розміром ОКР L проведена оцінка середньої густини дислокацій, що утворюють їх межі ($\rho_L = 1,14-3,85 \cdot 10^{-15}$ лін/м²), знаходяться в середині субзерен ($\rho_v = 2,04-9,84 \cdot 10^{15}$ лін/м²) та повної ($\rho_{Lv} = 1,02-1,87 \cdot 10^{16}$ лін/м²).